Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

21.10.2019

KEHA/8459/2020

Eduskunnan liikennejaosto

Liikennejaoston kirjallinen asiantuntijalausuntopyyntö

Vuoden 2021 talousarvioesitys, väyläverkon kehittämis- ja kunnossapitohankkeet alueiden näkökulmasta sekä rahoituksen riittävyys. Lisäksi myös saaristo- ja yhteysalusliikenteen ostot ja kehittäminen sekä siihen osoitetun rahoituksen riittävyys- Varsinais-Suomen ELY-keskuksen lausunto

Asia: HE 146/2020 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2021

Varsinais-Suomen Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen liikenne ja infrastruktuuri -vastuualueen toiminta-alue on Satakunta ja Varsinais-Suomi. ELY-keskus antaa asiakohdassa mainitusta seuraavan lausunnon.

Vuoden 2021 talousarvioesityksen perusväylänpitoon kohdennettu rahoitus vähentyy kuluvan vuoden rahoituksesta ja aiheuttaa tieverkon kunnon heikkenemistä. Tiestön hoidon rahoitus on riittävä, samoin maantielautta- ja yhteysalusliikenteen rahoitus. Siltojen korjauksiin ja uusimisiin tulisi rahoituksen olla suurempi. Elinkeinoelämän odotukset myös kehittämishankkeiden toteuttamiselle ovat korkeat, näihin odotuksiin ei kyetä vastaamaan.

Kuluvana vuonna perusväylänpidon määräraha lisätalousarvioissa saatujen lisärahoitusten ansiosta on ollut hyvällä tasolla ja se on mahdollistanut korjausvelan pysäyttämisen ja jopa tiestön kunnon parantumisen. Sama rahoitustaso olisi suotavaa pidemmällä aikajänteellä korjausvelan vähentämiseksi. Tiestön tavoitteellista kunnossapidon kustannuksia säästävää kuntotasoa ei saavuteta vuodessa, vaan se vie vuosikausia. Korjausvelan vähentäminen olisi keskeistä erityisesti elinkeinoelämän toimintaedellytysten varmistamiseksi. Samoin se on tärkeää liikenneturvallisuuden kannalta, tiestön kunnolla on myös oleellinen vaikutus liikenteen päästöihin. Vähentyvän rahoituksen seurauksena joudutaan erityisesti tinkimään päällystetyn tiestön uudelleen päällystyksistä. Lisäksi Varsinais-Suomen ja Satakunnan alueen siltojen kunto on koko maan keskiarvoa huonommassa kunnossa ja vaatisi lisäpanostuksia. Rahoitustaso ei juuri mahdollista alueen kehittämistä ja liikenneturvallisuutta parantavia investointeja.

Tiestön hoitoon osoitetaan riittävä rahoitus. Korjaukseen osoitettu rahoitus ei ole päällysteiden ylläpidon osalta riittävä, ja tämän takia päällystetyn tieverkon kuntotaso tulee huononemaan. Vilkkaat päätiet pystytään säilyttämään nykyisellä kuntotasolla, mutta muiden teiden kunto heikkenee. Erityisesti vähäliikenteiselle päällystetylle tiestölle on kerääntynyt pidemmän aikaa paljon korjaustarpeita, joihin ensi vuoden rahoituksella ei pystytä riittävästi vastaamaan. Toimenpiteiden valinnassa tulisi suosia elinkaareltaan pidempikestoisempia ja taloudellisesti tehokkaampia ratkaisuja, ensi vuoden osalta tästä joudutaan osittain tinkimään.

Alueellamme on runsaasti korjausta odottavia huonokuntoisia siltoja. Korjattavien siltojen määrä kasvaa jatkossa ikäjakauman takia edelleen. Alueen silloista on nykyisin paljon tyydyttävässä kunnossa olevia siltoja, joita pitäisi päästä optimiaikataulussa korjaamaan ennen kuin niistä tulee huonokuntoisia ja korjauskustannuksiltaan kalliimpia. Erikoispiirteenämme on myös se, että korjausta tai uusimista odottaa useita suuria ja siten kalliita siltoja. Kirjalansalmen ja Hessundinsalmen sillat ovat ainoa tieyhteys Paraisilta mantereelle, ja niitä pitkin kulkee koko Etelä-Suomen rakentamisen tarvitsemat sementtikuljetukset. Siltojen uusimisen kustannusarvio on 118 M€. Näiden osalta on välttämätöntä edetä rakennussuunnitteluun ja lähivuosina toteutukseen, jotta tieyhteys pystytään turvaamaan. Ensi vuoden talousarvioesitys mahdollistaa sillankorjauksia, mutta tarpeiden ollessa suuret pitäisi korjausmäärää edelleenkin lisätä ja ennen kaikkea pystyä myös toteuttamaan kustannuksiltaan kalliita siltoja. Korjausvelkaa on myös varusteissa ja laitteissa, joista ELY-keskuksen alueella kiireellisimpinä korjausta odottavat kaiteet, suuret rummut ja tievalaistuspylväät.

Korjausvelan hallinnan ja vähentämisen kannalta on keskeistä riittävä perusväylänpidon rahoitustason säilyminen, TAE2021 esityksen mukainen perusväylänpidon rahoitustaso on tälle tavoitteelle liian alhainen.

Kuluvana vuonna "138-ohjelma" on mahdollistanut pari liikenneturvallisuutta parantavaa investointia. Vuoden 2021 perusväylänpitoon esitetty rahoitus ei kuitenkaan juurikaan mahdollista parantamisinvestointeja. Näiden toteuttaminen on jo vuosikausia ollut hyvin vähäistä ja maankäytön kehittymisen sekä liikenneturvallisuuden näkökulmista tarpeita on viime vuosilta kasautunut runsaasti. MAL-ohjelman kautta tuleva rahoitus mahdollistaa Turun kaupunkiseudulla kestäviä kulkumuotoja ja liikenneturvallisuutta parantavia investointeja, mutta muulle toiminta-alueelle mm. Porin kaupunkiseudulle ei vastaavia investointeja pystytä toteuttamaan.

Maantielauttaliikenteeseen on osoitettu riittävä 51 milj. euron rahoitus. Maantielauttalaitureiden korjaustarpeita on paljon ja niihin tarvitaan vuosittain 5–7 milj. euron rahoitus, ensi vuodeksi näihin on riittävä rahoitus

Saaristo- ja yhteysalusliikenteen ostojen ja kehittämisen (31.20.54) määräraha on riittävällä tasolla ja se mahdollistaa myös vanhentuvan yhteysaluslaitureiden korjaamista. Ilman turvallisia ja toimivia laitureita yhteysalusliikennettä ei voida järjestää.

Valtion talousarviossa ei ole alueelle osoitettu uusia alkavia kehittämishankkeita. Vuoden 2020 lisätalousarviossa Vt 8 Eurajoen kohta sai kauan odotetun toteutusrahoituksen. Toteuttamista odottavia hankkeita on kuitenkin vielä useita, elinkeinoelämä odottaa erityisesti seuraavien hankkeiden toteuttamista: Vt 8 Laitilan kohta (35 milj. euroa), E18 Raision keskustan kohta (172 milj. euroa), Mt 180 Kaarina-Parainen (Paraisten väylä, sis. Kirjalansalmen ja Hessundinsalmen siltojen uusimisen) (172 milj. euroa) ja Vt 9 Aura-Lieto 4-kaistaistus (40 milj. euroa).

Johtaja Tuovi Päiviö

Varsinais – Suomen ELY –keskus
Liikenne ja infrastruktuuri

Tämä asiakirja KEHA/8459/2020 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument KEHA/8459/2020 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Puurunen Pekka 26.10.2020 11:13

Hyväksyjä Päiviö Tuovi 26.10.2020 12:50